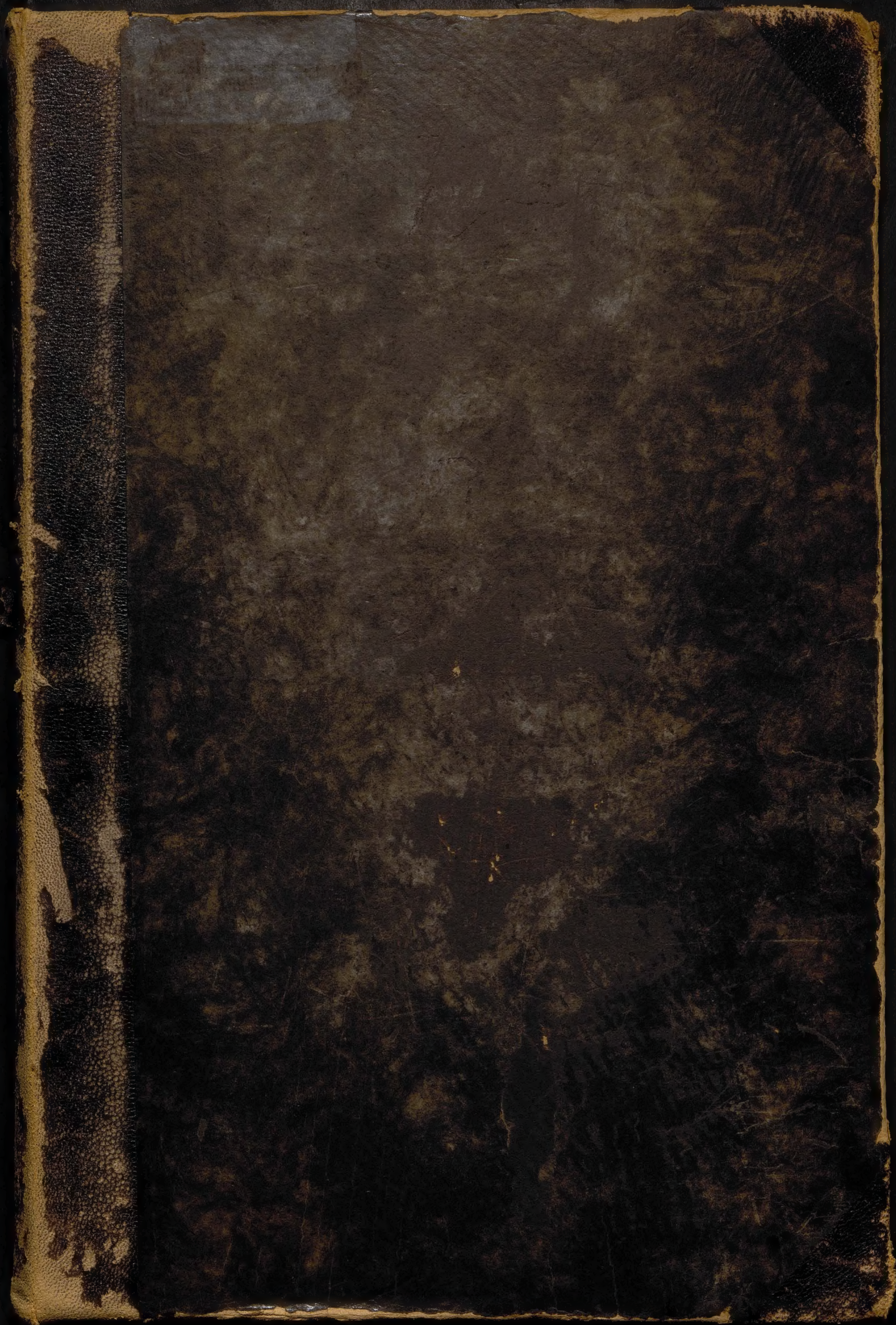

V
B
J
C
15027

Ob Vesk H 2 -
15024 II

Sejm czteroletni. Tom I.

Mowy, ustawy i pisma z r. 1788-1789.

R. 1788.

1.) Ankwicz Józef 1. 27/X 1788.
2.) Branicki Ksawery 2. 23/X 1788.
3.) Brzostowski Michał 3. 27/X. 1788.
4.) Bzowski Hiacynt 4. 19/VIII 1788.
5.) Chomiński Franciszek 5. s. d. 1788.
6.) Czacki Michał 6. 23/III. 1788. 7. 15/XI 1788.
7.) Czartoryski Adam 8. - s. d 1788.
8.) Górski Stan. August 9. — 24/X 1788.
9.) Krasiński Jan 10. - 22/IX 1788. 11. 4/XII. 1788. 12. s. d. 1788.
10.) Kublicki 13. - 15/XI 1788. 14. s. d. 1788
11.) List przytomnego na sejmie arbitra 15. 4/XI 1788.
12.) Odezwa wolnego obywatela 16. s. d. [1788]
13.) Poniatowski Michał prym. 17. - 27/X. 1788.
14.) Potocki Franciszek Piotr 18. 17/X 1788.
15.) Potocki Stanisław 19. - 27/X. 1788.; 20. 5/XI 88.; 21. 24/XI. 88.
16.) Projekt. podatk. dla powiększenia sił krajowych 22. s. d 88
17.) 〃 do konstytucyi (m. Kalisz.) 23. s. d. [1788]
18.) Prośba kahału kazimierskiego do Króla i Stanów. 24. s. d. [1788]
19.) 〃 szlachty we wsiach Tucznej i Hoszczy .. 25. s. d [1788]
20.) Raczyński Kazimierz 26. 24/X 1788.
21.) Radziszewski Michał 27. 3/XI 88
22.) Reprezentacya do J. K. Mci przez Marszałków konf. 28. 7/XI 88
23.) Sapieha Kazimierz 29. 8/X. 88
24.) Sokołowski Serafin 30. 27/X 88.
25.) Stanisław August 31. a) 7/IX 88 b) 6/XI c) 6/XI odm. wyd.
26.) Starostwa i królewszczyzny [ustawa] 32. s. d [1788.]

27.) Stroynowski Waleryan 33. 14/XI 88. 34. 25/X. 88

28.) Suchodolski Wojciech 35. 4/X 88; 36. 11/XII. 88 67. 16/II 89
45. 3/III 88 68. 10/III. 89. 69. 4/VIII 89

29.) Suchorzewski Jan 37. 8/X 88.

30.) Szembek Krzysztof bp. 38. 27/X. 1788.; 39. 13/XII 88.; 40 15/XI. 88

31.) Zabiełło Szymon 41. 3/XI. 88; 42. 24/X 88

32.) Zaleski 43. s. d. [1788]

33.) Załuski Teofil hr. 44. 27/X 88; 46. 19/XII 88

Rok. 1789

34.) Butrymowicz Mateusz: Reforma żydów 47. s. d.

35.) Chromiński Kazimierz: Wyłuszczenie praw żydów w Warszawie. 48.

36.) Czetwertyński Janusz 49. 31/III.

37.) Krasiński Adam bp. 50. 28/VIII.

38.) Lustracya dymów i podanie ludności 51. 22/VI.

39.) Ożarowski Piotr 52. 30/I; 53. 15/I.

40.) Poniński Adam: [Pozwy przed sąd sejm.] 54. 26/VIII. Id. 55. 29/VIII.

41.) Prawa względem ofiary na powiększenie sił kraju 56. 4/IV.

42.) Prośby m. Krakowa 57. 58. 59. 60. 61. 62.

43.) ~~Uwia~~ Sposób dawania rekrutów w Koronie i W. X. Lit. 63. 7/XII.

44.) Suplika Gromady Starostwa Młodziszyńskiego 70. 8/X.

45.) Turski Wojciech 71. 29/VIII.

46.) Uwagi nad prośbą żydów do Stanów 72.

47.) " [w sprawie oddalenia stanu wojsk. od przywileju obywatelstwa w Polsce 73. s. d. 1789.

48.) Wielogłowski Józef 74. 12/I.

75

5031 Prawo.

Actum in Curia Regia Varsaviensi Die Vigesima Sexta Mensis Augusti, Anno Domini, Millesimo, Septingentesimo, Octuagesimo, Nono.

54

Ad Officium & Acta præsentia Castrensia Capitanealia Varsaviensia personaliter veniens Ministerialis Regni Generalis Nobilis Nicolaus Kriński Authenticus & Juratus, Officioq; præsenti benè notus, palam ac liberè Recognovit. Quia ipse Citationis istius Die hodierna in Actu contenta = Tenoris Talis = Stanisław August z Bożey Łaski Król Polski, Wielki Xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Siewierski i Czerniechowski = Waszmości Wielmożnemu Adamowi Łodzi Xiążęciu Ponińskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu, z Osoby, Sprawy niżey wyrażoney, i Dobr Waszmości ogołem wszystkich rozkazuiemy, ażebyś przed Nami i Sądem Seymowym tu w Warszawie agitować się mianym, od daty i położenia Pozwu ninieyszego, w czasie dni trzech, czyli w tenczas, gdy ta Sprawa z Regestru Sądowego przywołaną będzie, Osobiście, Prawnie, i zawito stawił się; a to na Instancyą Urodzonych Instygatorów Narodowych, z mocy Prawa czyniących, tudzież onym donoszącego Urodzonego Woyciecha Turskiego Chambelana Naszego Powodów, ktorzy stosuiąc się do Prawa, Dokumentów, Manifestow, przeciwko Waszmości uczynionych, lub uczynić mianych, Pozywaią oto: Iż Waszmość iako Obywatel Kraiu tego, w rowności urodzony i wychowany, znaiąc z przepisu Praw Kraiowych, i kształtu Rządu, iaką drogą Dostoyności, a ieszcze wysokie z mocą Prawodawczą połączone, w tey wolney Rzeczypospolitey dostępuią się, tak zaś dostąpionych, iak używać należy, gdyś widział, że torem temi Prawami pokazanym, takiey Dostoyności nieosiągniesz, ułatwiaiąc przemocy drogę, z wzgardą Praw Kraiowych, lekce ważąc Ich zakazy, a raczey dogodzenie osobistym interessom, nad powagę Praw i Dobro Powszechne Narodu przenosząc, ważyłeś się udać do ustronnych sposobow, a przyiąwszy na siebie obowiązki czynienia usług do tego zamiaru iak nayskutecznieyszych, i te usługi Sąsiedzkim Mocarstwom przeciwko własney Oyczyźnie zapewniwszy, za to zaś nadgrody pieniężne otrzymawszy,

a przeciwko opierać ſię przy Prawach mogącym, Zołnierzem zbroynym, dla wrażenia poſtrachu w iednych, a dla prześladowania i przymuſzenia drugich Wſpołbraci, zmocniwſzy ſię; nayprzód pod Dniem Szeſnaſtym Mieſiąca Kwietnia Roku Tyſiąc Siedmſet Siedmdzieſiąt Trzeciego, poprzedzaiąc czas Seymowy na Dni Trzy, Dzieło pewne w Warſzawie datowane, Rękami niektòrych Urodzonych Poſłow i Samego Waſzmości podpiſane, Konfederacyą Generalną mianowane, z ſłów do zamierzonego celu ſtoſownych złożone, do Xiąg Grodu Warſzawſkiego nazaiutrz zaczęcia Seymu podane, ſporządzić, wyſtarałeś ſię, i przez takowe dzieło Seym wolny, na który tak Waſzmość, iako i inni Poſłowie obrani i przyzwoitemi Inſtrukcyami opatrzeni zoſtali, w Generalną Konfederacyą obieraiącym nie wiadomą, a zatym przeciwko Woli Ich, i mocy od Nich powierzoney wynalezioną zamieniwſzy, Doſtoyność oraz Marſzałka Generalney Konfederacyi w Koronie, a co więcey i Seymu przyſzłego nowym, a nigdy nieſłyſzanym kſztałtem, w oſobie ſwey przez toż ſamo Dzieło umieściwſzy, a tym ſpoſobem Doſtoyność tak Wyſoką Marſzałka Generalney Konfederacyi w Koronie, i razem Seymowego, tudzież moc Sądzenia, i odbierania przyſiąg od wſzelkich Magiſtratur i Juryzdykcyi ſobie zuchwale przywłaſzczywſzy, gdy Waſzmość za takowym Dziełem przez wielu Wielmożnych Senatorow i Miniſtrow, iako też Urodzonych Poſłow ieſzcze niepodpiſanym, naſtępnie bowiem to ieſt Dnia Dwudzieſiątego Czwartego Kwietnia, Urodzony Drewnowſki iako Konfederacyi tey Sekretarz, dla upraſzenia podpiſow Sancytem upoważniony zoſtał, do oſiągnienia Doſtoyności zabierałeś ſię, a Urodzony Reytan Poſeł Woiewództwa Nowogrodzkiego, miłością Oyczyzny zagrzany, a może iż ułożony upadek teyże Oyczyzny przewiduiący, powagą Praw Urzędowi Jego ſłużących zabeſpieczony, takowego przywłaſzczenia przyzwoicie bronił; Waſzmość zamiaſt powinnego nad tak ważnym Poſła na Konfederacyą nie piſzącego ſię w Swiątyni Praw zaſzłym broniemiem, zaſtanowienia ſię, i śrzodkow przyzwoitych do załatwienia wolney Kontradykcyi użycia, tego Poſła nazaiutrz po zagaionym Seymie, a Dnia tego, w którym Dzieło wyżey namienione do Xiąg Grodu Warſzawſkiego podane zoſtało, Inſtygatorowi Sądow Generalney Konfederacyi Oboyga Narodów, do tychże tak nazwanych, a tyle razy rzeczonym Dziełem utworzonych Sądow, bez poprzedzaiącey nawet Sądowey deklaracyi, zapozwać kazałeś, i tak zapozwanego nie z Pozwu, lecz z Propozycyi na iednym tymże ſamym Dniu, to ieſt: Dwudzieſtym Mieſiąca Kwietnia Roku Tyſiąc Siedmſet Siedmdzieſiąt Trzeciego, za Nieprzyiaciela Oyczyzny uznawſzy, iako niby wzruſzyciela Pokoiu Powſzechnego, i Buntownika prze-

ciwko Oyczyźnie, karom Kryminalnym, Dobra zaś Jego Konfiskacyi podlegać uznałeś, i karę Bannicyi Wieczney wskazałeś; innych Posłow odbieranie Laski Starey Marszałkowskiey, do którey Waszmość przeciwko Prawom i zwyczaiom natrętnie zabierałeś się tamuiących, użyciem nawet obcego Zołnierza, tudzież przegróżkami, i innemi sposobami nieprzyzwoitemi, do podpisania Dzieła tyle kroć wspomnionego przymuszałeś, tak więc gwałtownie z uciśnieniem wolności pospolitey i Posłow nabytą Dostoyność, wybraniem Konsyliarzów powiększywszy, na naywiększe złe oney używałeś; Intereſsom bowiem Zagranicznych Mocarstw, przeciwko Intereſsom własney Oyczyzny, za Pensye niegodziwie brane służyłeś, Konstytucye, Sancyta, za brane Swiętokradzko pieniądze, i inne nadgrody przedawałeś, też Konstytucye i Sancyta poprawiałeś, i poprawiać pozwalałeś i dopuszczałes, na inne po skończoney iuż takowey Konfederacyi, Blankiety z samego Waszmości podpisami do użycia wydałeś, wolność skarżenia takowych niesłychanych w Kraiu bezprawiow znaiąc złość, i niegodziwość onych naywyższą, i dla tego ślady do dochodzenia w czasie kar za to przyzwoitych zatrzeć opatrznie usiłuiąc, Obywatelom odiąłeś, owo zgoła Narod rozbiorem Kraiu osłabiwszy, a wewnątrz niespokoynością zaraziwszy, nadgrody iakoby za naylepsze, a w samey rzeczy naygorsze zasługi tak osobiste, iako i w innych wielorakich rodzaiach Dobrom nawet Rzeczypospolitey nieprzepuszczaiąc, dla siebie i innych naznaczyłeś, tak naznaczone odebrałeś, i onym odebrać pomagałeś, a temi i innemi sposobami, iako to czasu Sprawy obszerniey przełożono, i dowiedziono będzie, przeciwko Prawom Rzeczypospolitey wykraczaiąc, kary temiż Prawami przepisane popadłeś, i sam nawet bydź się onych winnym przez przedsięwziętą i ledwo niewykonaną z aresztu ucieczkę uznałeś; dla czego Waszmość pozwany iesteś do widzenia i przysłuchania się, oraz do komportowania nieodwłocznie pod przysięgą wszelkich Listow, biletow, Aſsekuracyi, Rewersow, i innych iakożkolwiek mianowanych Korrespondencyi i Pismow, od kogożkolwiek mianych, do tworzenia i utrzymywania owego Dzieła Generalney Konfederacyi ściągaiących się, a te i inne dowody zważywszy, do uznania Waszmości bydź podległym występkom *Status & Perduellionis*, i do wskazania kar Prawami za takowe występki przepisanych, iako też do postanowienia tego wszystkiego co w proporcyi takowych występkow wedle Praw, i Sprawiedliwości, do powściągnienia innych będzie należało. Dan w Warszawie Dnia Dwudziestego Szóstego Miesiąca Sierpnia, Roku Tysiąc Siedmset Ośmdziesiąt Dziewiątego = *Locus Sigilli Regni* = *N. S. S. R. M. S. M. R. S. mp.* = *Locus Sigilli Magni Ducatus Lithuaniæ* = *V. B. V. L. S. R. Ma-*

(2)

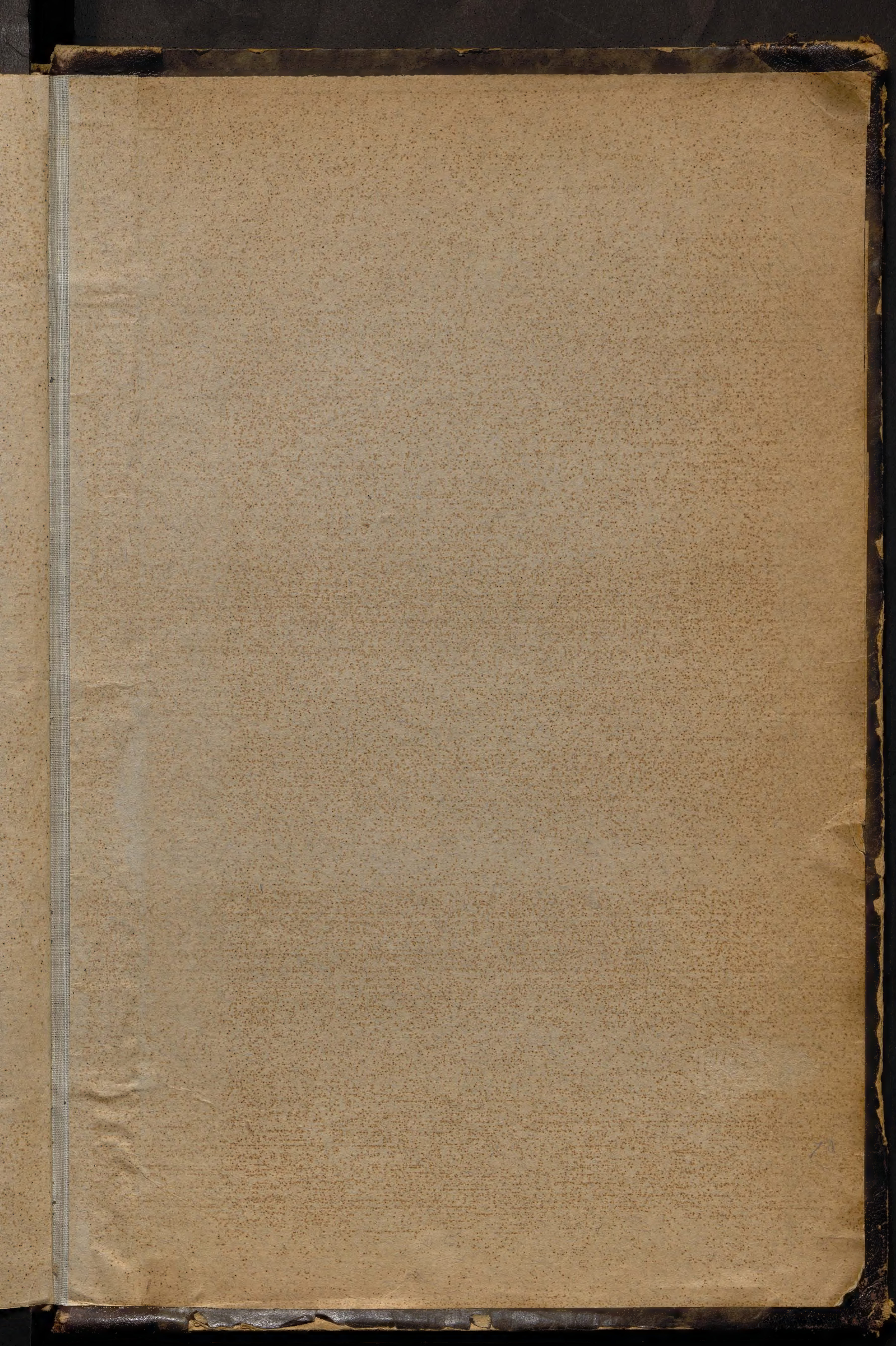
jestatis S. M. D. L. Secr:— Copiam Similem in Papyro à Thesauro Regni in Quota Uni s Grossi Argentei Signata descriptam, Sigillis Cancellariæ Minoris Rgni, atquè Cancellariæ Minoris Magni Ducatus Lithuaniæ communitam, ad Casernas Regiminis Artilleriæ Regni hic Varsaviæ sitas, in præsentia Duorum Nobilium, videlicet Generosorum Ignatii Gąssowski Burgrabii Castrensis Varsaviensis, & Felicis Pierzciński, evidentioris Testimonii gratia assumptorum, exportavit, & ipsimet Citato Illustrissimo Principi Adamo Poniński Thesaurario Regni ad manus tradidit ac notificavit. De quo præsentem fecit Relationem.

PUCHAŁA.

Lectum juxta Acta p. Swieszkowski.

SEJM
CZTEROLETNI
MOWY USTAWY
I PISMA

I
1788-89